

POSTANOWIENIE

Dnia 6 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

w sprawie przeciwko **J. C. i innym**

oskarżonemu o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 6 czerwca 2023r., wystąpienia Sądu Okręgowego w K.

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2023 r. Sąd Okręgowy w K. w trybie art. 37 k.p.k. zwrócił się do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie sprawy o sygn. IX Ka 891/22 innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na fakt, że oskarżony w sprawie J. C. jest rodzonym bratem wieloletniej sędzi tego Sądu (obecnie w stanie spoczynku) A. B.

W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd Okręgowy w K. wskazał, że wcześniej złożony do Sądu Najwyższego wniosek o przekazanie sprawy w trybie art. 37 k.p.k. nie został uwzględniony. W postanowieniu z dnia 20 lutego 2023 r., III KO 126/22 Sąd Najwyższy wskazał, że art. 37 k.p.k. powinien być wykładany w sposób restrykcyjny. W realiach niniejszej sprawy nie istniały wówczas obiektywne okoliczności mogące uzasadnić przekazanie sprawy innemu sądowi. Nie było także podstaw, aby uznać, że z subiektywnej perspektywy (stron, sędziów, społeczności lokalnej) zachodzić mogły i powinny podstawy do uznania, że aktualizuje się

sytuacja o jakiej stanowi art. 37 k.p.k., uniemożliwiająca sądowi właściwemu miejscowo do rozpoznania sprawy bezstronne i rzetelne jej rozstrzygnięcie.

Jednakże, już po wydaniu orzeczenia przez Sąd Najwyższy współoskarżona K. P. złożyła dnia 30 marca 2023 r. wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Okręgowego A. Ś. od rozpoznania sprawy. W jego treści wskazała, że sędzia ten orzeka w sądzie, w którym wcześniej orzekała sędzia A. B., czyli rodzona siostra oskarżonego J. C. Podniosła też, że ta okoliczność wywołała w niej obawę o swobodę orzekania sędziego, a także wątpliwość co do jego bezstronności.

Kolejną okolicznością mającą wpływ na ponownego złożenie wniosku w trybie art. 37 k.p.k. było złożenie przez sędzię E. O. i sędziego L. G. wyznaczonych do składu orzekającego wspólnie z SSO A. Ś. wniosku o wyłączenie od rozpoznania sprawy o sygn. IX Ka 891/22. Uzasadniając swe stanowiska sędziowie podali wieloletnią znajomość sędzi A. B. zarówno na gruncie zawodowym jak i prywatnym. Wobec powyższego postanowieniem z dnia 6 kwietnia 2023 r. Sąd Okręgowy w K. wyłączył SSO A.Ś., SSO E. O. oraz SSO L. G. od rozpoznania sprawy o sygn. IX Ka 891/22.

Następnie po wyznaczeniu innego składu orzekającego sędzia D. B., sędzia K. S. i sędzia R. B. zawnioskowali o wyłączenie ich od rozpoznania sprawy powołując tożsame jak pozostali sędziowie okoliczności. W związku z tym, postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2023 r. Sąd Okręgowy w K. wyłączył sędzię D. B., sędziego K. S. oraz sędzię R. B. od rozpoznania sprawy o sygn. IX Ka 891/22.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z brzmieniem art. 37 k.p.k. wystąpienie do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu winno być uzasadnione dobrem wymiaru sprawiedliwości. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 12 stycznia 2023 r., V KO 118/22 (LEX nr 3457904), „Dobro wymiaru sprawiedliwości musi być (...) rozumiane nie tylko jako wymóg zapewnienia bezstronności subiektywnej sądu, ale ma na celu także zabezpieczenie zewnętrznych pozorów bezstronności (aspekt obiektywny bezstronności).”

Z drugiej strony, powaga wymiaru sprawiedliwości wymaga natomiast, aby sądy nie ulegały presji stron procesowych i opinii publicznej, ani nie popadały w

zwątpienie co do własnych kompetencji w zakresie przeprowadzenia rzetelnego postępowania, a racjonalna nieustępliwość w tym względzie sprzyja kształtowaniu się pozytywnego wizerunku organów trzeciej władzy. Tego rodzaju postawa sędziów, starających się za wszelką cenę o przekazanie sprawy i nierozpoznawanie jej osobiście, nie buduje autorytetu wymiaru sprawiedliwości, a jedynie prowadzi do przedłużenia toczącego się postępowania.

Fakt, że sprawa dotyczy osoby będącej bratem wieloletniej sędzi tego Sądu, pełniącej również funkcję jego wiceprezesa, z którą orzekających w tym Sądzie sędziów łączyła nie tylko znajomość na gruncie zawodowym, ale także prywatnym, przemawia za potrzebą wyłączenia od rozpoznania sprawy tych sędziów, którzy takie relacje z sędzią utrzymywali. Mając jednak na uwadze, że sędzia A. B. przeszła w stan spoczynku 4 lata temu, nie można domniemywać, że każdy sędzia orzekający obecnie w Sądzie Okręgowym w K. pozostawał i pozostaje z nią w relacjach prywatnych. Takiej informacji zabrakło w postanowieniu Sądu Okręgowego w K. Dlatego wymienione w nim okoliczności nie świadczą jeszcze o tym, że dobro wymiaru sprawiedliwości wymaga odstępstwa od zasady rozpoznania sprawy przez właściwy miejscowo sąd.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.